

VE-rejseholdet

Fra bearbejdningsfase til borgerspor – udvikling af borgerinddragelsen i VE-sager v. Ringkøbing-Skjern Kommune.

10. september 2026

Hvem er jeg

Jeanette Jeppesen

Landinspektør

Plan

Land, By og Kultur

Ringkøbing-Skjern Kommune

Ringkøbing-Skjern Kommune

Ringkøbing-Skjern Kommune er Danmarks største.

Areal 1.489 kvadratkilometer.

Indbyggere: 55.529 indbyggere

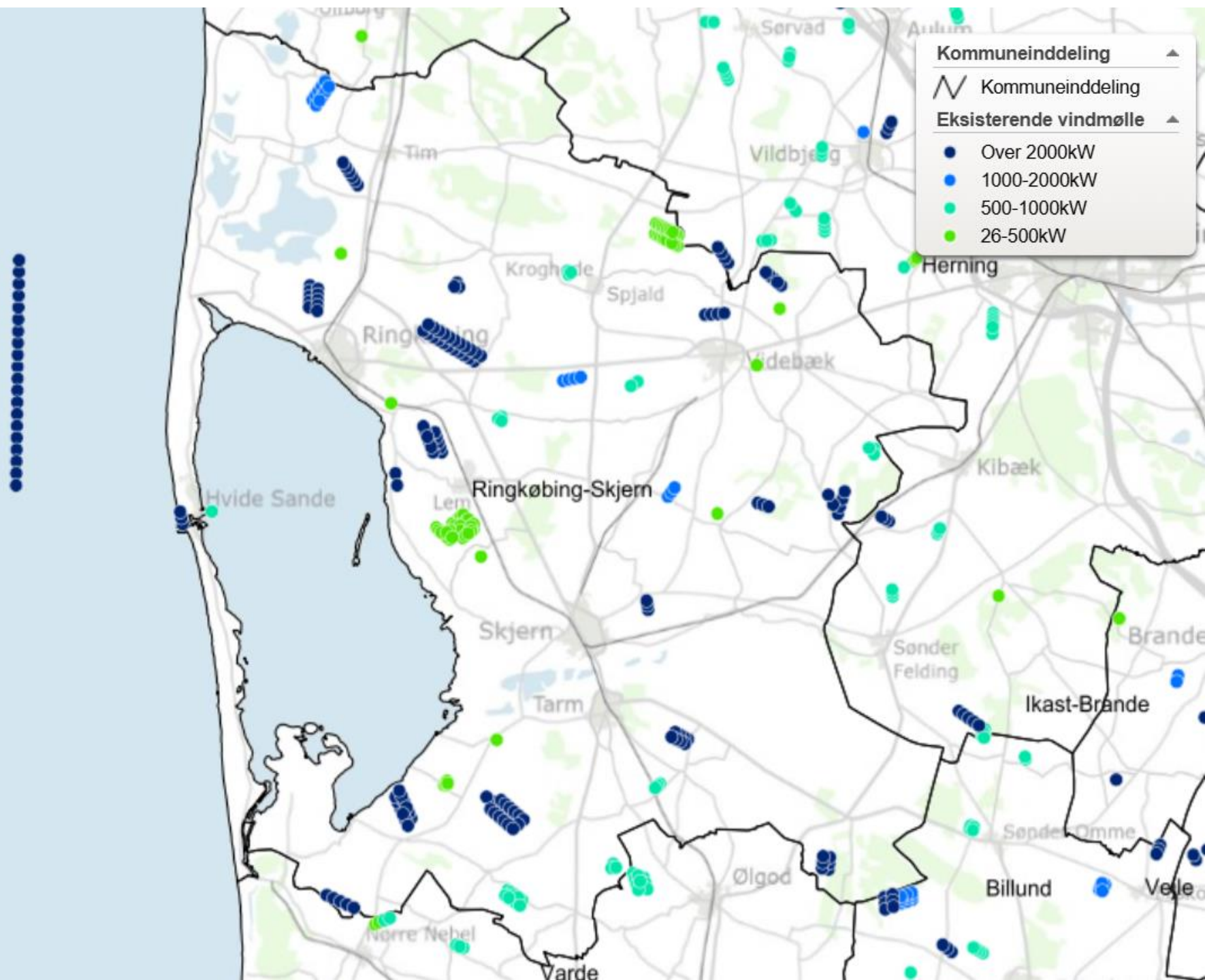
Primære erhverv:

- Landbrug og Fødevareproduktion
- Produktionsindustri
- Grøn energifremstilling
- Turisme

Vindmøller

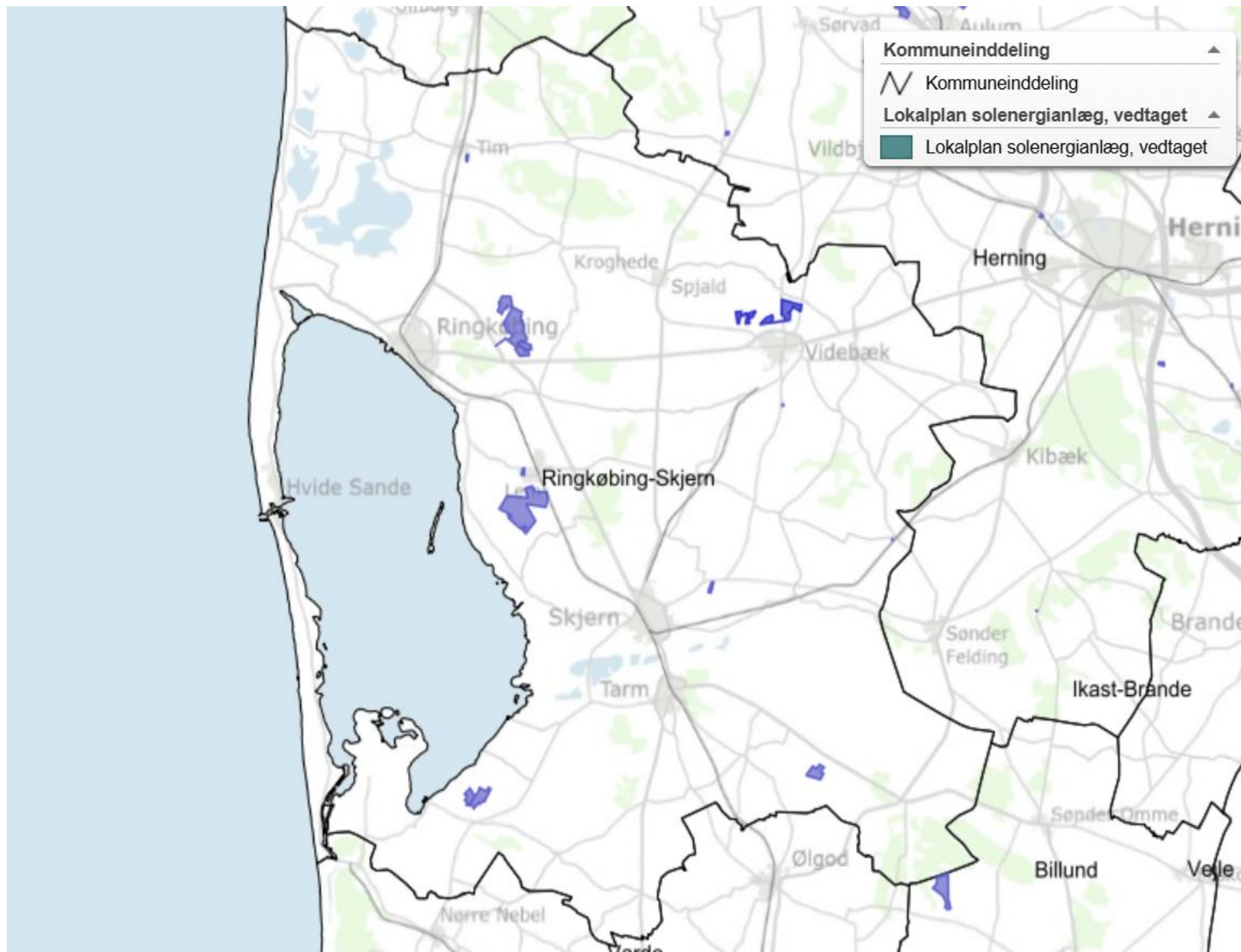
Samlet kapacitet: ca. 516 MW

Solceller

Samlet kapacitet: ca. 165 MW

Yderligere planlagt: ca. 800 ha

Indflyvning til VE-planlægning i Ringkøbing-Skjern Kommune

2007-2022
Erfaring

2022-2023
Politiks dialog

2023-2024
Revision af KP-
retningslinjer

2024
Ansøgningsrunde

- Evaluering
- Planstrategi
- Regeringens udmelding om firdobling
- Ansøgning om Megaton

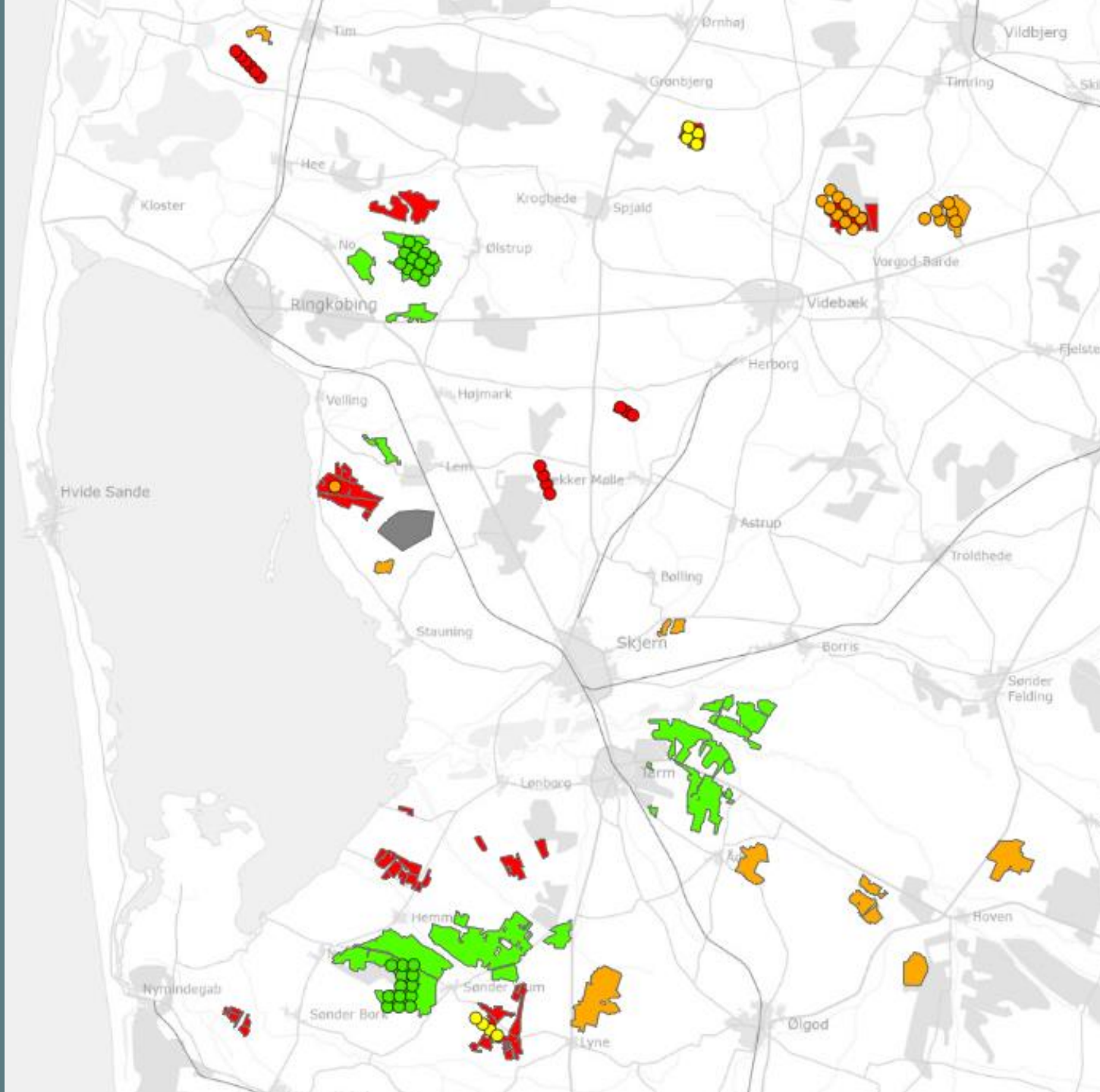
Prioritering af ansøgninger

Bearbejdningsfase:

- 4 x Megaton-projekter
- 2 x repowering

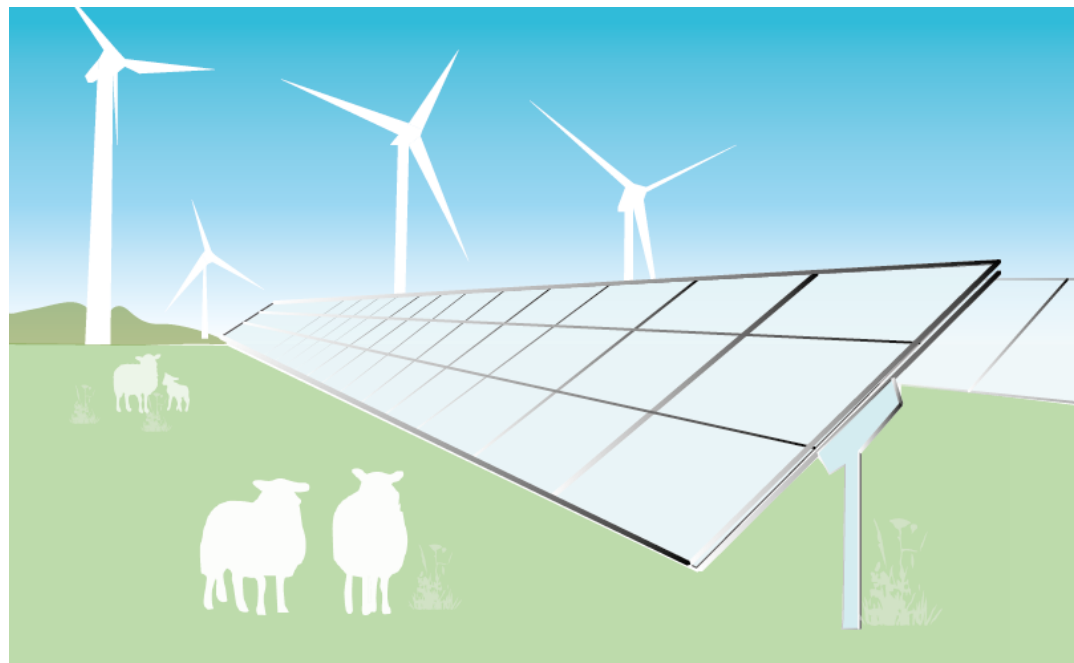
Projekter der afventer

Afslag til projekter

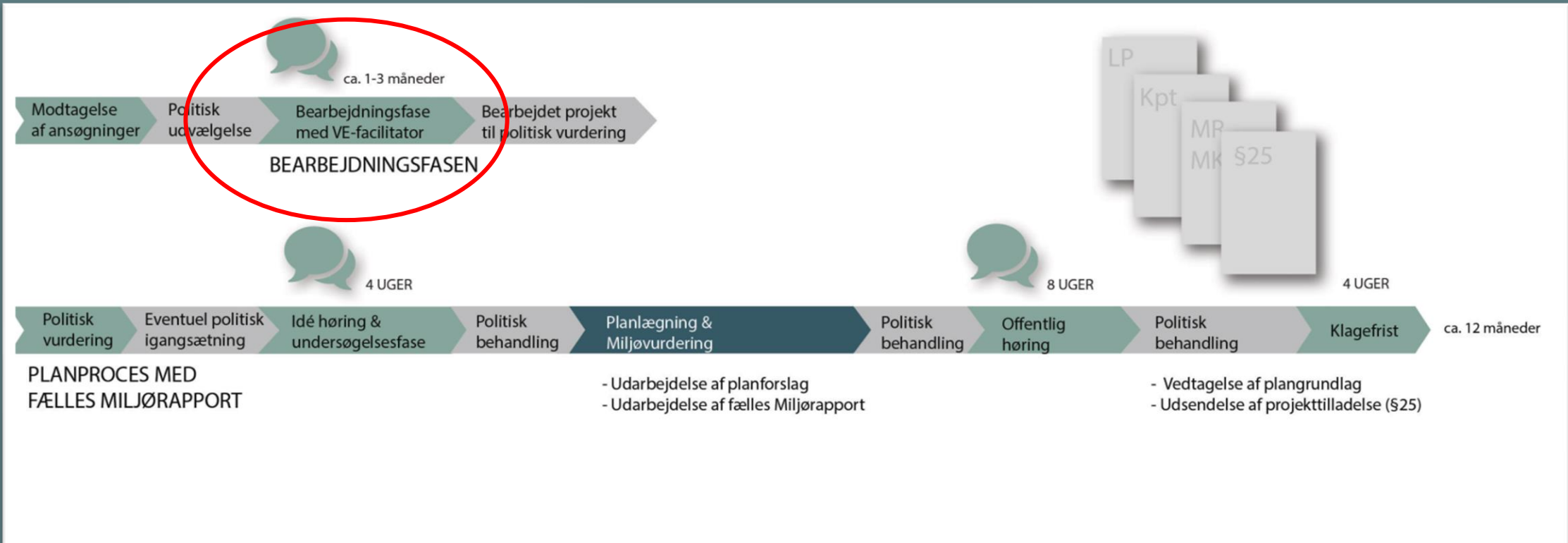
Stor politisk fokus på

- Sikre lokal indflydelse og medejerskab
- Borgerne inddrages i planlægningsarbejdet, både tidligt og sent i processen
- Lokal værdiskabelse
- Brug af strømmen lokalt
- Multifunktionelle projekter

Bearbejdningsfasen

- Borgerinvolverende proces forud for den traditionelle planproces
- Projekter tilpasses med lokal indflydelse

OPSTART

**Borgere, lodsejere
og øvrige lokale
repræsentanter**

Ansøge om facilitatorer
Danne borgergruppe sammen med
VE-facilitator

VE-Facilitator

1. Samle borgergruppe
2. Fastlægge dialogproces
3. Afdække borgerønsker
4. Facilitere dialog om projektet og følgeprojekter

VE-Udvikler

Videreudvikle projektet i dialog med borgere, VE-facilitator og RKSJ, samt deltage i arbejdet med følgeprojekter

**Ringkøbing-Skjern
Kommune**

Faglige anbefalinger til projektet
Inspirere til multifunktionalitet

IGANGSÆTNING
AF LOKALPLANER

FORTSAT DIALOG OM
FØLGEPROJEKTER

MÅL

**Borgere, lodsejere
og øvrige lokale
repræsentanter**

Har opnået viden og fået
mulighed for indflydelse på
VE-projekt og følgeprojekter

VE-Facilitator

Afreportering af
inddragelsesproces og
følgeprojekter

VE-Udvikler

Tilrette VE-ansøgning

**Ringkøbing-Skjern
Kommune**

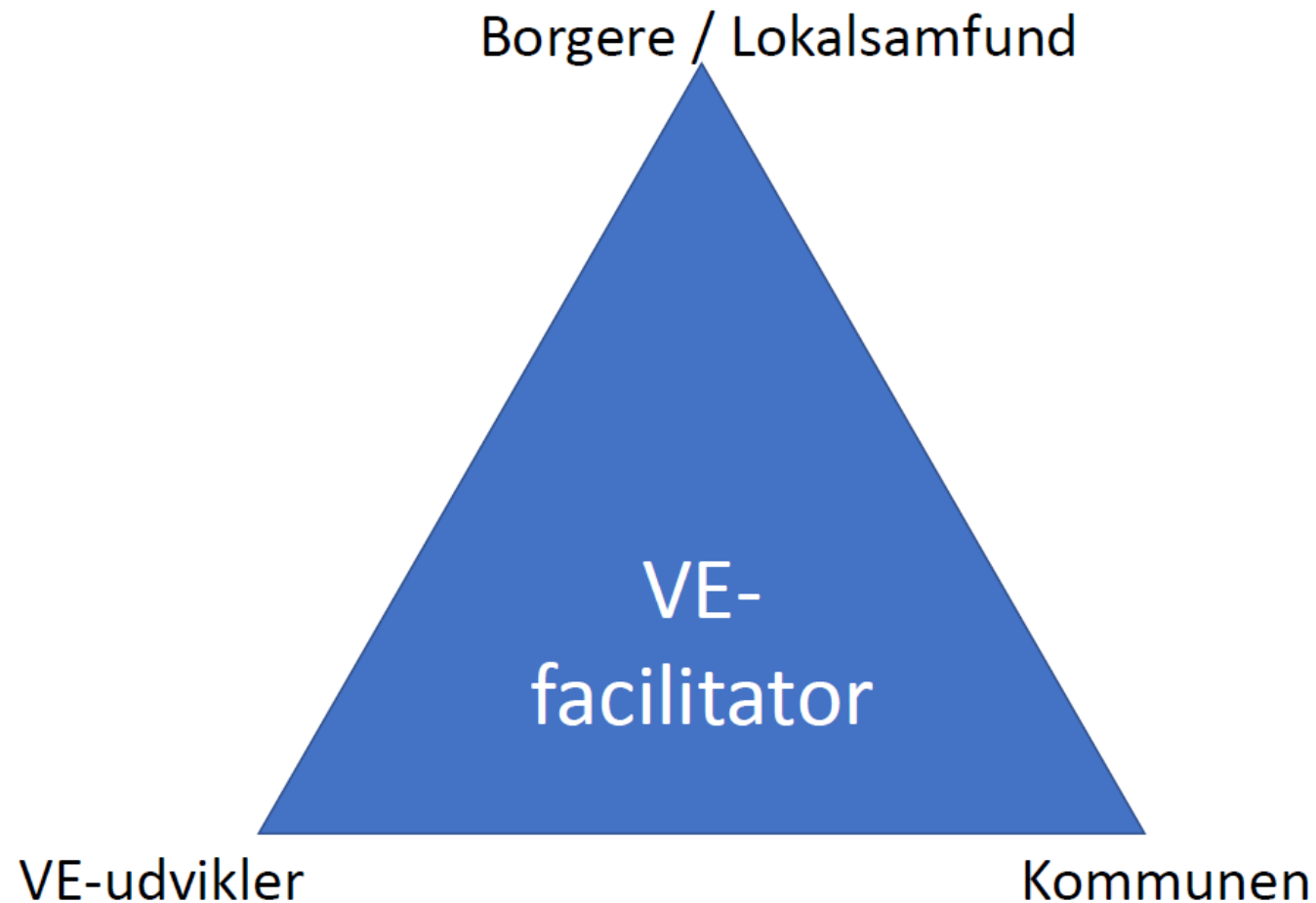
Igangsættingsag til
politikere

Udviklingsproces understøttet af VE-facilitator

mellem Byrådets valg af projekter og igangsætning af almindelig planproces

VE-facilitatorens funktion

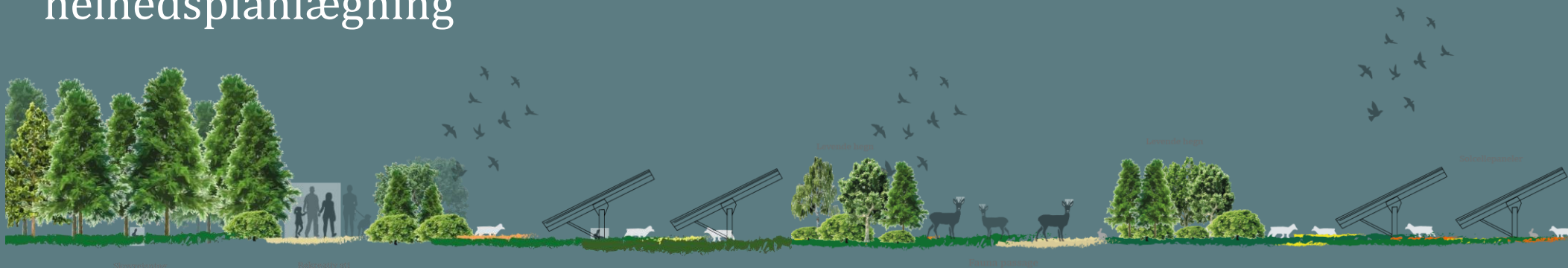
VE-facilitatorordningen - Opgaver

- facilitere dialog mellem bygherre og lokalsamfund
- være neutral
- invitere til borgermøde og samle interessenterne til fællesmøde om det aktuelle VE-anlæg
- danne en dialoggruppe med repræsentanter fra fx lokalsamfundene, borgere, lodsejere, VE-udviklere og Kommunen. Dialoggruppens formål er at arbejde for de overordnede mål samt sikre lokal indsigt og værdiskabelse
- facilitere dialoggruppen og processen for det konkrete VE-projektområde, så dialoggruppen i fællesskab ser på mulighederne for at opstille VE-anlæg i området, herunder udformningen af VE-anlæg
- facilitere og sikre, at repræsentanterne for interessenterne i dialoggruppen hver især fremkommer med synspunkter, holdninger og ønsker, og at disse bliver præsenteret på en klar og præcis måde overfor de andre interessenter i dialoggruppen
- evaluere og opsamle dialoggruppens drøftelser, synspunkter, holdninger og ønsker i en kortfattet skriftlig sammenfatning
- afholde eventuelt yderligere dialogmøder, hvor den bearbejdede VE-ansøgning kan drøftes lokalt.

Evaluering af VE-bearbejdningsfase og VE-facilitatorordning

Borger- og Sogneforeninger:

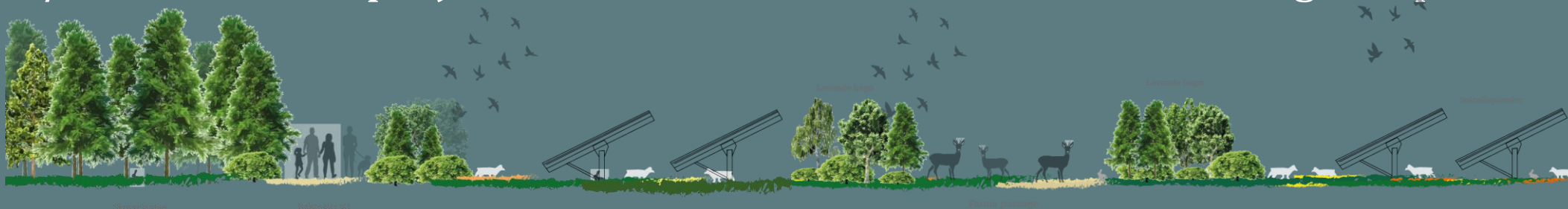
- Godt tilfredse med VE-facilitatorernes tilgang til opgaven – Høj tillid
- Oplevede stor forskel på VE-udviklernes tilgang –
- Savnede hjælp til at arbejde med multifunktionalitet og synergieffekter
- Foreslår, at der arbejdes med borgernes ønsker og gerne en form for helhedsplanlægning

Evaluering af VE-bearbejdningsfase og VE-facilitatorordning

VE-facilitatorer:

- Oplevede stærke kapaciteter hos de lokale sogneforeninger, men usikkerhed om VE-facilitatorernes rolle og mandat: Det skabte tvivl om procesforløbet
- Fremhævede at helhedsplaner, tidlige visioner og konkrete ønsker kan give retning og være en fordel for et lokalsamfund
- Oplevede at borgerne manglede tydeligere afklaring af bl.a. brutto-/nettoområder, projekternes størrelse, kommunens beslutningstidspunkter

Udviklernes oplevelser af VE-facilitatorprocessen:

Den ene udvikler:

- Havde selv holdt borgermøder længe før VE-facilitatoren kom på
- roste VE-facilitatorernes indsats: De var gode til at mægle og skabe balance.
- oplevede at opstartsprocessen var rodet med uklar rollefordeling
- efterlyste klare rammer for bearbejdningsfasens afslutning og hvordan man præcist afklarer om der er "lokal opbakning"

Den anden udvikler:

- Reflekterede over om de selv burde have taget initiativ til lokale møder i stedet for at vente på VE-facilitatoren
- Valgte at præsentere færdige projekter pba erfaringer fra en anden kommune, men det gjorde det vanskeligt med tidlig dialog.
- Forløbet med VE-facilitatorer havde ikke ført til en afklaringsproces

Administrationen og politikerne:

Administrationen:

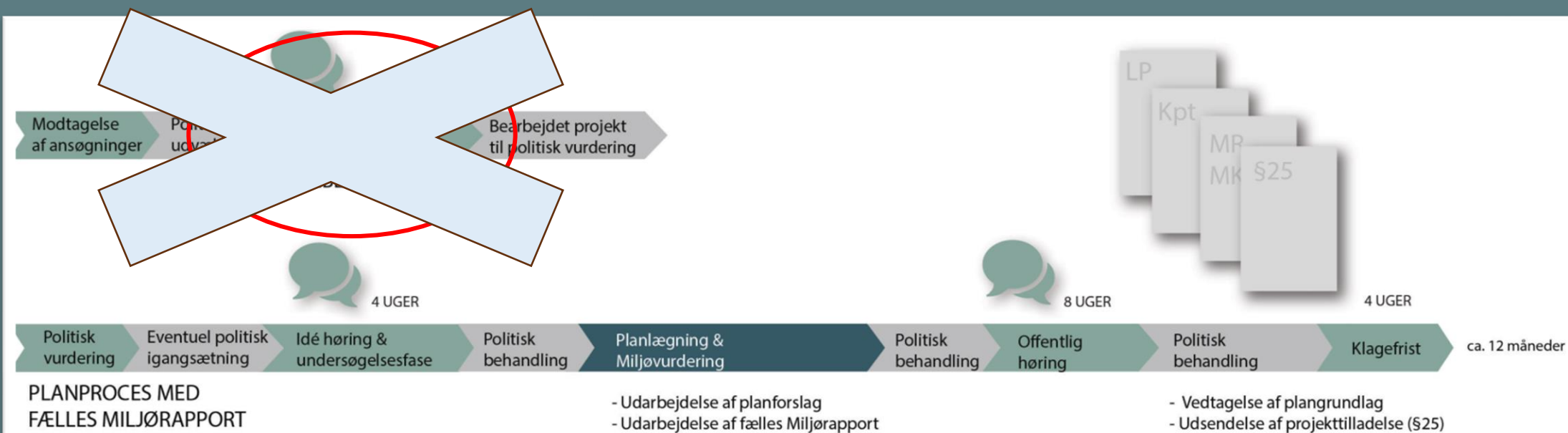
- Har været for langt væk fra processen,
- ønsker at være tættere på dialogen, være med til at skabe tillid, være med til at sikre procesretfærdighed

Politikerne:

- Ønsker bedre balance mellem fleksibilitet og faste rammer så borgernes ønsker kan inddrages uden at processerne bliver for langstrakte og ustrukturerede
- Ønsker at bruge foroffentlighedsfasen i planprocessen til at bearbejde projektet, evt. via en helhedsplan, sådan at planlægningen først igangsættes endeligt ved den efterfølgende politiske behandling, hvor der er et konkret projekt, som lokalområdet har givet deres input til
- Ønsker administrationen som tovholder i processen fremfor VE-facilitatoren

Fra Bearbejdningsfase til Borgerspor

Den traditionelle planproces

OPSTART

Faglig vurdering af det ansøgte projekt

Administrativ dialog med udvikler:

- Faglig dialog om det ansøgte

POLITISK IGANGSÆTNING

Beslutning om at igangsætte idéhøring og undersøgelsesfase (evt. med anbefalinger til tilpasninger af det ansøgte projekt)

IDÉHØRING OG UNDERSØGELSESFASE

Indkaldelse af idéer og forslag til planlægningen samt afgrænsning af miljørapportens indhold.

Høringsperiode, hvor offentligheden, foreninger og myndigheden høres.

POLITISK BEHANDLING

Politisk behandling af indkomne bemærkninger. Der tages stilling til, om planlægningen skal fortsætte.

PLANLÆGNING OG MILJØVURDERING

Der udarbejdes:

- Forslag til Kommuneplantillæg
- Forslag til lokalplan
- Miljørapport
- Udkast til projekttilladelse

Borgersporet er grundmodellen for borgerinddragelse i sager om planlægning for solceller og vindmøller. Delelementer kan bruges i øvrige plansager.

Byrådets vision: "Vores mål er at skabe de bedste løsninger, og derfor er dialog og samarbejde med borgere, virksomheder og foreninger naturlige og integrerede dele af vores beslutningsprocesser. Det betyder ikke, at alle kan få ret, men at alle relevante perspektiver er kommet i spil."

Nyt borgerspor parallelt med den traditionelle planproces

OPSTART

Administrativ dialog med udvikler:

- Forventningsafstemning om proces og inddragelse af borgere

Administrativ dialog med lokalområdet:

- Møde med nærmeste naboer*
- Individuelt møde med lokale borger-/sogneforeninger

Formål: Lokalområdet har opnået viden og fået mulighed for indflydelse på VE-projektet og borgerinvolveringen. Der har været en sondering af lokale udviklingsønsker.

*Udgangspunktet er, at naboer defineres som de, der bor indenfor 200 meter fra solcelleprojekter og indenfor 8 x møllehøjde fra vindmølleprojekter

POLITISK IGANGSÆTNING (HERUNDER AFSØGNING)

Administrativ anbefaling til proces for borgerinvolvering

Politisk beslutning om proces for borgerinvolvering. Processen tilpasses lokale dagsordener

IDÉHØRING OG UNDERSØGELSESFASE

Individuelt tilpasset proces, hvor relevante værktøjer bringes i spil.

Værktøjskasse:

- Brug af klassiske borgermøder
- Brug af løbende dialogmøder (digitale og fysiske)
- Brug af besigtigelsesmøder
- Brug af politiske dialogmøder f.eks. med mindre grupper af interessenter: naboer, lodsejere m.fl.
- Involvering af VE-facilitator efter behov
- Workshopforløb med borgere i nærområdet for at afklare udviklingsønsker
- Udarbejde en lokal helhedsstrategi eller lokal udviklingsplan for områdets ønskede udvikling
- Kobling til følgeprojekter (f.eks. sideløbende lavbundsprojekter, skovrejsning)
- Evt. nye værktøjer i værktøjskassen.

Formål: Lokalområdet har opnået viden og fået mulighed for indflydelse på VE-projektet. Lokale udviklingsønsker er blevet afdækket

POLITISK BEHANDLING

Resultatet af borgerinvolvering præsenteres

Beslutning om processen for den videre borgerinvolvering.

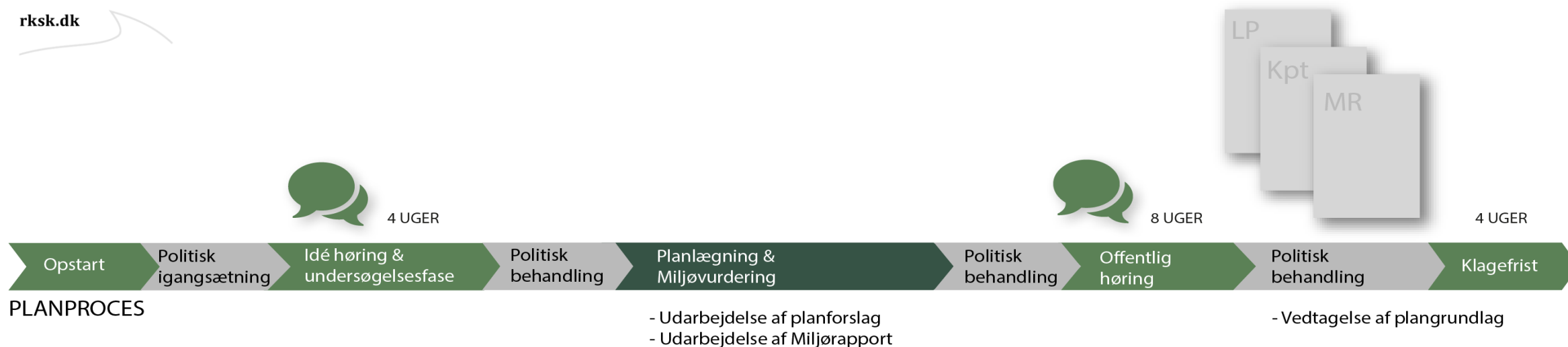
PLANLÆGNING OG MILJØVURDERING

Løbende dialogmøder (digitale og fysiske) om udarbejdelse af plandokumenter og miljøvurdering. Udvalgte emner kan bringes i fokus.

Formål:

- Lokalområdet opnår viden om udvalgte undersøgelser og plandokumenternes indhold
- Løbende orientering om fremdriften i processen

PARALLEL PROCES FOR FØLGEPROJEKTER OG UDVIKLINGSPROJEKTER

Ønsker til VE-udvikler i planproces og borgerspor

OPSTART

Præsenterer status for tidlig information og inddragelse af naboer og lokalsamfund.

Dialog med administrationen om faglige elementer ved projektet.

Dialog med administrationen om den fremtidige proces for borgerinddragelse.

POLITISK IGANGSÆTNING

IDÉHØRING OG UNDERSØGELSESFASE

Udarbejde udkast til idehøringsmateriale.

Videreudvikle projektet i dialog med borgere og administration.

Deltage efter behov i processer med at udvikle helhedsstrategi, udviklingsplaner og følgeprojekter.

Deltage efter behov i møder med naboer, lokalsamfund og administration.

Tilrette VE-ansøgning på baggrund af idehøring og undersøgelsesfase.

POLITISK BEHANDLING

PLANLÆGNING OG MILJØVURDERING

Udarbejde følgende udkast:

- Forslag til Kommuneplantillæg
- Forslag til lokalplan
- Forslag til Miljørapport

Deltage efter behov i møder med naboer, lokalsamfund og administration.

(Herudover forpligtelser i henhold til VE-loven)

Eksempler - Resultatet af bearbejdningsfasen Hemmet-Sdr. Vium

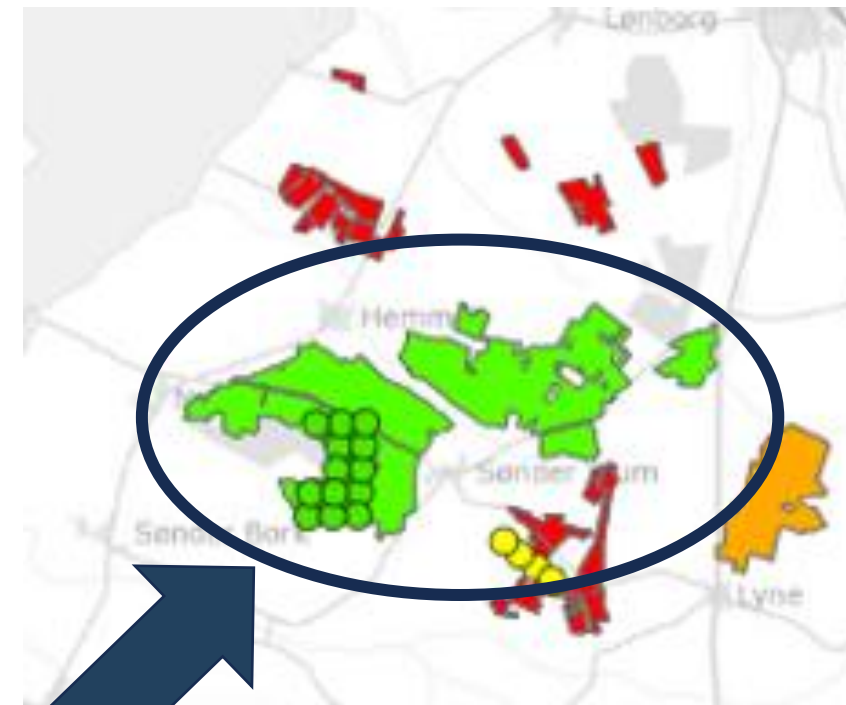
Solceller: 1.600 ha
Vindmøller: 13 stk.

Præmis:

- Et meget stort projekt, som skulle reduceres væsentligt i størrelse
- Et engageret lokalområde
- Stor modstand
- I forvejen mange VE-anlæg i området

Resultat/Erfaringer:

- Mistillid til projektet og ansøger
- Holdt afstand til kommunen
- Modstand mod projektet prægede dagsordener
- Konkrete ønsker fra lokalområdet i relation til områdets udvikling
- Ansøger trak ansøgningen

Eksempler - Resultatet af bearbejdningsfasen og borgersporet

Sdr. Vium-Lyne

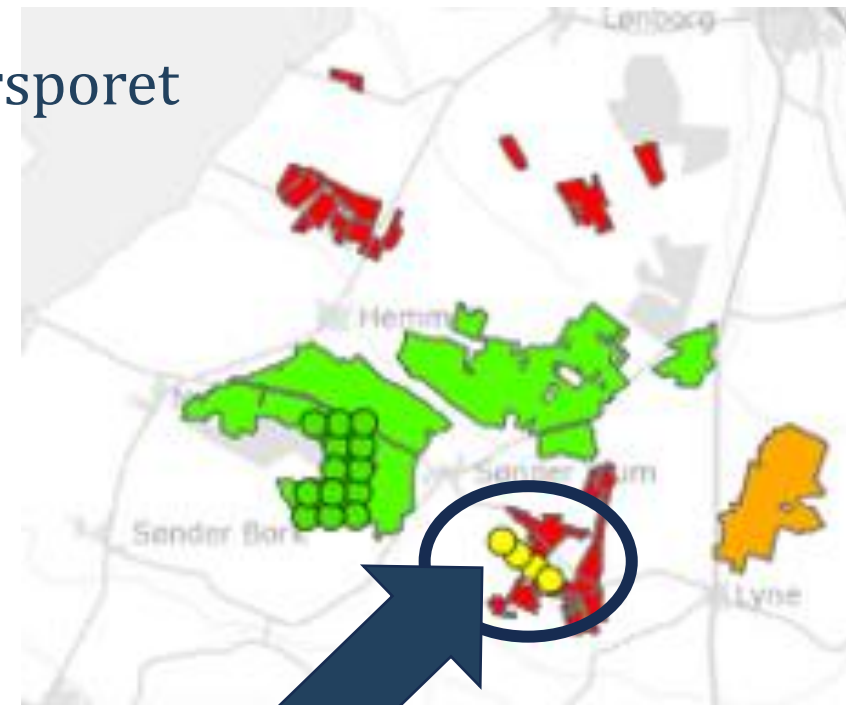
Vindmøller: 10 mindre møller udskiftes med 4 møller på 200 meter

Præmis:

- Reepowering i et udlagt vindmølleområde
- Et engageret lokalområde
- I forvejen mange VE-anlæg i området

Resultat/Erfaringer:

- Sogneforeninger har dannet lokal arbejdsgruppe – formidlende og neutral rolle.
- God dialog mellem udvikler og lokalområdet
- Sogneforeningen har ”bygget bro” i dialogen med naboer
- Grundig dialog om projektet og gener
- Vigtigt med tæt information
- Balancegang: Hvor meget skal lokalområdet ”bestemme” over processen?
- Med borgersporet har administrationen involveret sig mere i dialogen og sat retning

Fortsat -Sdr. Vium-Lyne

Arbejdsgruppens anbefalinger efter bearbejdningsfasen:

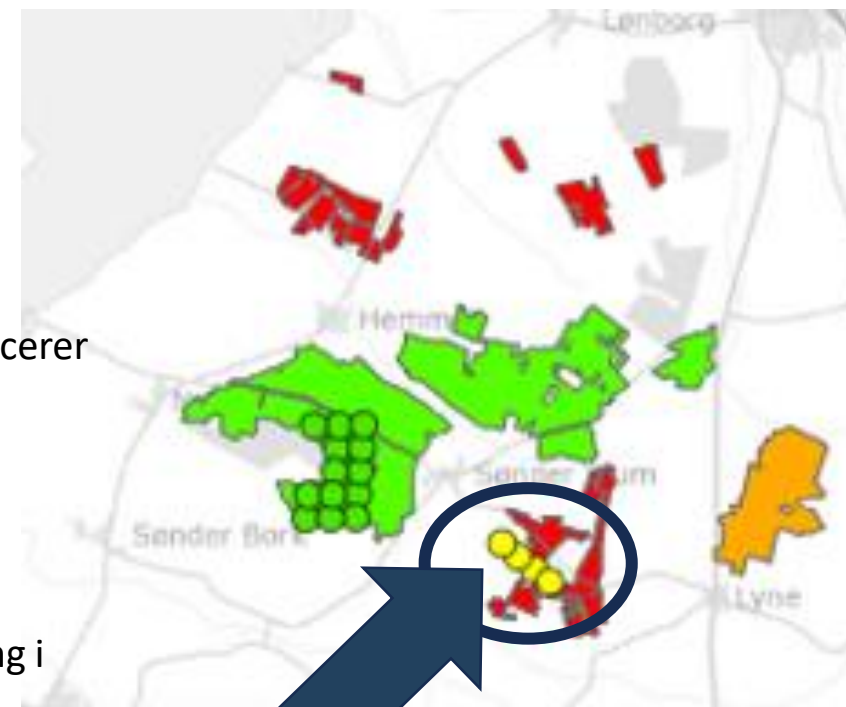
- Der skal være klare og bindende aftaler
- Realistisk kompensation
- Inddragelse af lokalsamfundet og afsøgning af multifunktionelle løsninger, der balancerer grøn energi, natur, rekreative muligheder og bosætning
- Ønsker mere indsigt i generne ved anlægget.

Ansøger fremhæver, at man i dialogen er nået frem til følgende tiltag:

- Almennyttig fond til lokalområdet
- Bosætningsstrategi for fortsat udvikling af lokalområdet ved at arbejde for indflytning i boliger, som opkøbes af VE-udvikler
- En samlet udviklingsplan for områdets rekreative tiltag
- Behovsstyret lysafmærkning, når lovgivningen gør det muligt
- Multifunktionel udnyttelse af området
 - Koordinering med lavbundsprojekt
 - Naturgenopretning
 - Naturpleje

Administrationen anbefaler:

- At dialogen fortsætter gennem hele planprocessen med Borgersporet som grundmodel for borgerinvolveringen

Eksempler - Resultatet af bearbejdningsfasen og borgersporet

Fjaldene

Vindmøller: 18 mindre møller udskiftes med 4 møller på 180 meter

Præmis:

- Reepowering i et område, hvor der tidligere er meddelt afslag til nye møller
- Et landsbysamfund med udviklingsønsker (ca. 2 km væk)
- Modstand mod projektet blandt naboer

Resultat/Erfaringer:

- lokal arbejdsgruppe, hvor både sogneforening og naboer er repræsenteret
- Spørgsmål til fordeling af midler fra grøn pulje
- Nabomodstand mod projektet har præget dialogen
- Lokalområdet ønsker, at Byrådet tager stilling til projektet, før dialogen om projektets udformning og mulige lokale udviklingsprojekter fortsætter.
- Tilfredshed med VE-facilitators neutrale rolle
- lokalområdet lægger vægt på:
 - en åben og gennemsigtig proces
 - tidlig dialog
 - inddragelse af de nærmeste naboer
 - afklaring af mulighederne for lokal værdiskabelse

Spørgsmål?

